



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

§. 7. Summa veneratione dignos, qui potestate imperandi præditi sunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

attinet: auctoritati datae, non modo quo data est, obedientia defertur: eique qui *supra cathedram Moysi sedet*, quia inde praesidet, non quia eam certa ratione conscendit, adhibetur fides. Sic igitur quoties accidebat vt favore legionum, & acclamatione militari Romanus crearetur Imperator, quando primum vi & armis, vel Iulius, vel Augustus, rem publicam oppresserunt, dum illa bellorum ciuilium tempestas caliginosa, dulcissis in diuersa animis, defauebat, merito minus dilucide cerni potuit, quibus potissime obsequium esset deferendum: at vero tranquillatis animis, bellique tenebris pacis luce discussis, tum sanè alia rerum omnium & ordinatior facies clarius elucebat, vt pateret, quis ille esset cui communi consensu pateretur. Non quodd vis illata, quod reipublicae oppressio, ius faceret, sed quod hominum aggressionibus non optimis, in finem suum sic vsa sit diuina prouidentia, vt quia vel ad tanti regimen imperij, vel ad disseminandum mox futurum Euangelium, non erat democratia opportuna, violentus quidem vnus ceteros oppressurus insurgeret, tyrannidique initium daret, at paulò post in communem concordiam inciuatis animis, communiq; *diuina* seu praeteritorum obliuione inducta, vtroneum susciperetur imperium, tyrannis mutaretur in monarchiam, ac vtrunque, affectu & cura paritum Imperatorem veneraretur populus, tum populi salutem tueretur Imperator. Certè qui regna *transfert de gente in gentem*, et: *um maximarum subitas mutatio-* Eccle. 10.
nes leni flexu perficit; potentissimeque se insinuat, occulta quadam vi omnia in melius prouehens, & quemadmodum supremus omnium moderator huic semper orbi praesidet, ita summus confusionis asor, vicariam semper sui inter homines potestatem, siue in ciuilibus, siue in sacris, clarè & aperte vigere, ad humanae societatis bonum prouidentissime decernit.

Sed haec dicta sufficiant, vt communem auctoritatis vim, Deo semper esse commendatissimam agnoscamus; nihil enim anfractuolum, nihil controuersum habet sacra illa auctoritas, qua Religiosi, suis Praelatis obediunt. Constat enim à supremo Dei in terris Vicario Romano Pontifice, vnicuique Religiosae familiae eam dari potestatem, vt singularum legibus obseruatis, possint Superiores eligi, qui bono communi inuigilent, Religioni Religiosisque praesint; vnde consequens est, vt potestatem ab Iesu Christo D.N. per Vicarium eius, & Religionis placita deriuatam, possidere clarissime comprobentur. Quod autem fortassis interdum in quaestionem vocaretur, hic an ille ritè electus esset, controuersiam de re gesta continet; quae discussis factis diiudicanda est.

§. 7. *Summa veneratione dignos, qui potestate imperandi praediti sunt.*

Iam igitur denique concludamus hanc auctoritatem, summum esse donum, quo diuina bonitas, hominis indigentiae, humanaeque societatis conseruationi consulere volens, dignissimam quandam, sed certo limite comprehensam, su-

M m m m

prema

prema suæ in animas auctoritatis, participationem homini in homines largitur, donatque ut alios imperio flectere, premere & regere possit: qui verò eiusmodi est, ceteris omnibus celsior emineat alienarum actionum moderator & arbiter; suarum verò ita dominus, ut earum rationem repetere, nemo sibi subditorum possit, seuerissimam tamen exacturus sit Deus; cuius ita personam auctoritate sustinet, ut vitio suo non deperdat, cum non virtuti, vel bonitati, vel consilio, vel prudentiæ, sed personæ publicæ detur: quæ quamdiu intemerata manet, tamdiu illi sua reuerentia, obseruantia, obsequiorum præstatio assuetæ debetur.

Et quoniam tam necessarium tamque dignum id est, quam diximus, propterea diuina prouidentia quam maximam hominibus omnibus, effertur licet & barbaris, erga suos reges, magistratus, sacrorum antistites, venerationem indidit, ut penè hominem rationemque omnem exuissè, & infra pecudum videantur abiisse naturam, si qui pauci fortè reperiantur, qui palantes sine rege, sine lege, nullaque potestate coerciti viuunt. At cum numero, tum imperio rebusque florentissimis, & præclare gestis longè plures atque potiores, fuerit semper, hodieque sunt illi, qui monarchiis, qui principibus præpositisque magistratibus, ut rerum suarum iurisque legitimi arbitris, obnoxie parent. Fermeque optimo loco illorum respublica versatur, apud quos purior & integrior diuinæ auctoritatis intemerata imago viget: quod in monarchico statu verum est; in quo omnis in vnum collecta auctoritas, vnum summum gubernatorem Deum expressius refert, tantoque perfectior & ordinatior est, quanto plenius & summo iure, suæ potestati subiecta omnia, pro voluntate moderatur.

Atque hinc id seculum videmus, ut summis (quocunque nomine vocarentur) magistratibus is etiam honor, haberetur summus exterius, qui summam, quæ illis ex animo deberetur, venerationem testatam faceret; cultusque esset quidam illis proprius, insignia honoris quædam, quæ abs alio nemine usurpari fas esset; multæque id obseruent nationes, ut reges suos non nisi de genu soleant alloqui. nec sanè immeritò hunc Deo exhiberi solitum honorem ei tribuunt, qui Dei auctoritatem præ ceteris vicinius & perfectius sibi vindicat.

Inde etiam est quod eorum semper auctoritatem sua prouidentia sanxerit Deus, grauissimis pœnis ad ceterorum exemplum temeratores principum afficiens. Lege, vel memoria recolite, si voles, quam acer ultor fuerit eorum omnium, qui se Caij Cæsaris (cuius tamen dubium ius diximus) cæde sordidarant. Sed illustriora sunt quæ à sacris Litteris suppeditantur, seu Davidis, vinctum Domini tantopere suspicientis, cæsumque vindicantis; seu Dei, obmurmurantes Moyse, tam acriter punientis; cumque in Samuelem aliquando etiam obloqueretur populus, *Non te, inquit, abiecerunt, sed me, ne regnem super eos: præceperat enim aliquando, & obseruari volebat, Diis non detrahès, & principi populi tui non maledices.* An factò temerari patietur, quos ne verbo quidem ten-

Exod. 22.

tari

tari vult: quos Deorum quoque nomine dignatur? Iterumque aliàs sapius eodem loquendi genere vtitur, & maximè dum ait, *Deus stetit in synagoga deorum, in medio autem deos diiudicat*: hoc est, inuisibili sua maiestate semper præsens adest. Deus, dum reges & iudices consilia decernunt; at simul, omnia cernente oculo, quàm recta illa sint iudicia diiudicant. Hinc vt & suæ dignitatis, & rationis reddendæ sint memores, siue iuxta D. Benedicti salutare præceptum, non tantùm quid vocentur, sed etiam quid sint, præ oculis habeant, *Ego, inquit, dixi, Dii estis, & filij Excelsi omnes*: deos ego vos dixi, ceteris inquam hominibus, iis regendis quasi deos impositos, deos non quidem natura, sed selectione Excelsi, cuius peculiare quidam filij estis, cuiusque præclarissimo ceteris prouidendi munere fungimini. At in honore positi, intelligite, apprehendite disciplinam, & aliquando sapite: quid enim? *Vos autem sicut homines moriemini, & sicut vnus de principibus cadetis*. idemque vos manet interitus, qui præcedentium quemlibet excepit; tum verò *potentes potenter tormenta patientur, & iudicium sine misericordia, his qui sine misericordia fuerint, fiet*.

Sed hæc tristiora, & à cogitatione priuatorum aliena mittamus, dum autem Reges & Præpositi sunt, imò dū sunt dii nostri, videamus quàm iustū sit vt quos tantopere præ ceteris euexit Deus, eos nos quoque omni honore, sinceraque animi veneratione, propter Deum, & Deum in eis intuendo prosequamur. Sic tamen vt è dictis iam satis intelligamus, quàm diuersa hæc duo sint, *Quod vni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis*: &, *Qui vos audit, me audit, qui vos spernit, me spernit*. In priore quippe, alteri factam, sibi reputat Deus, qua ratione, omnis rectè facti est liberalis compensator, singularumque virtutum auctor, exemplar & finis: acceditque aliquid magis proprium, si etiam eius intuitu id fuerit patratum. atque hinc forassis etiam dicitur, *Qui recipit vos, me recipit; & qui me recipit, recipit eum qui me misit*. *Qui recipit prophetam in nomine propheta, mercedem propheta accipiet: & qui recipit iustum in nomine iusti, mercedem iusti accipiet*. Quibus verbis non idem dici videtur, cum asseritur, *Qui recipit vos, me recipit*; atque cum dicitur, *Qui recipit prophetam in nomine propheta, mercedem propheta accipiet*. hic enim sensus esse potest, qui prophetam, qui iustum in tantæ virtutis amorem recipit, eam recipit mercedem, quam illa virtutis veneratio meretur. At *qui recipit vos, me recipit*, plus aliquid sonat: vos enim ille, id est non has aut illas virtutes, sed eam quam ex me geritis auctoritatis personam intuens recipit, quæ persona quia mea est, suamque à me dignitatem continet, quasi radius à sole mutuarur, dum vos recipit, me recipit, mihi honorem præbet. Et certè quidquid de hoc sit, illius tamen alterius loci ille planè sensus est: *Qui vos audit, me audit; qui vos spernit, me spernit*. Vt enim aliquando dixit Dominus, *Mea doctrina non est mea, sed eius qui misit*. *Meæ doctrinæ sensu dici potest, Vestra, ô Apostoli, ô Pontifices, ô Reges & Prælati, auctoritas, non est vestra, sed eius qui eam dedit summi Dei; vos ergo ex auctoritate concessa iubentes qui audit, Dei auctoritatem, Deumque loquentem audit;*

audit; qui verò spernit; is maiestatis diuinæ reus perduellionisq̄ue damnandus est. Atque vt sprete vel etiam affectate auctoritatis regie est sensus acerrimus, & crimen odiosissimum, (quippe nihil est quod cum illo supremo dominandi iure in comparationem veniat) ita sprete seu in ipso met, seu in Dei vicaris, auctoritatis diuinæ, nullum aliud fingi nefandius crimen potest. Et ne vanè id me dixisse putes, en quàm disertè sanctus idemq̄ue placidissimus propheta, solito acrius exaudefcens affirmet, *Quasi*, inquit, *peccatum ariolandi est, repugnare: & quasi scelus idololatriæ, nolite acquiescere.* quid enim? idololatra verum non adorat Deum, & deos sibi fingit, qui non sunt dij, quid tu, rebellis & Præpositorum contemptor, nunquid non Deos, quos Deos tibi fecit Deus, & Dij tui sunt, contemnisti & Deum qui in eis loquitur spernis? ipse q̄ue à te ipso, te regendi auctoritatem tibi vendicans, tibi impiè diuinum nūmen atrogas? & quando eodem temeritatis impetu, à vero & solo futuri præfagitore Deo per suos gubernante discedis, quando tuis artibus, consiliis tuis, tua tibi providentia consulis, non quid non istud ariolari est, sibi in futurum meliora providere, & (quod sacræ Literæ loquuntur) *per tumorem animi se prophetam, se sibi videntem fingere?* Videtne in quod improbitatis barathrum, superbia & inobedientia præcipitem hominem derrudat?

1 Reg. 15.

Deus. 18.

c. 21. const. mon.

Et quidem quæ de eminentissima Præpositorum dignitate dicta sunt, vt verissima ita certissima sunt habenda. Id vnum iterum commendandum habeo, illos qui regendis, & ad æterna dirigendis hominibus præpositi sunt, tanto diuinam illam dignitatem participare nobilius, quanto anima corpori, temporariis æterna præstant, quanto q̄ue magis proprium Deo soli est, animos, quàm corpora mouere: hinc igitur iis eos intueamur oculis, quibus par est æternitatis duces, beatitudinis conciliatores, animarum custodes intueri. Superior enim, inquit S. Basil. nihil aliud est, quàm qui personam Saluatoris obtinet, & mediator Dei & hominum factus est, & qui salutem obedientium, ipsi sacrificat. Hanc autem reuerentiam, moderato timore conditam, si diligenter auxerimus, ei q̄ue humilitatem comitem iunxerimus, tum proculdubio id consequemur quod initio commendabam, vt mentis oculis, tanta splendentis auctoritatis luce completis, non sit quod humanæ naturæ nauos curiosius videre possimus.

CAPVT III.

Quid bene vel malè iubeatur à Præpositis.

EXpositum est superiore capite, præcipuum illud obedientiæ fundamētum, quo in Præpositis Deum intuemur: proximum est, vt etiam inquiramus an & quomodo in eorum factis & iussis diuina cluceat auctoritas, illustretur sapientia,